

Z UČITELE KNĚZEM

Dnes bychom vám rádi představili člověka, který před lety trávil mnoho času jako lektor, a to i našeho časopisu. Je to muž mnoha proměn – z nevěřícího v pokřtěného, z vysokoškolského učitele ve studenta teologie, z běžného seminaristy v řeholníka a nakonec i z laika v kněze. Pojďme si v těch proměnách udělat jasno s otcem ThLic. Cyrilem Tomášem Matějcem, Ph.D., O.Praem.

Ty jsi nebyl vychováván od malička ve víře, jak a kdy ses setkal s vírou a věřícími lidmi?

S četnými prvky křesťanství jsem se setkával od malička – slavili jsme obvyklé české Vánoce, sekularizované, ale s Betlémem a koledami, před Vánoci chodil Mikuláš atd. Křesťanské byly kostely, do kterých mě rodiče jako do kulturních památek vodili, na řadu stop křesťanství jsem narážel v knížkách, které jsem četl atd. Tohle všechno bylo pro mě dost důležité. Tím spíš, že s vírou ve smyslu nadpřirozené víry a s věřícími ve smyslu uvědomělých a disciplinovaných katolíků jsem se v běžném životě moc neseťkával.

Proč ses rozhodl právě pro katolickou církev?

Od malička jsem slyšel, že žádný Bůh není, že dříve si lidé mysleli, že Bůh je, ale že později věda a pokrok ukázaly, že to není pravda. Věřil jsem tomu docela bezelstně, protože tak jsem to slyšel ze všech stran.

Když mi bylo čtrnáct a byl jsem v prvním ročníku na gymnáziu, zajímalo mě, která vědecká zjištění dokazují, že Bůh není. Stále jsem slyšel, že věřit v Boha je nevědecké, ale nebylo mi jasné, na jakých důkazech se to zakládá. Ty důkazy mě zajímaly mimo jiné proto, že jsem věděl, že někteří lidé v Boha dosud věří, a zdálo se mi, že by jim mohlo pomoci, kdyby jim někdo předložil několik jasných důkazů, které by je vyvedly z omylu.

Pátral jsem proto po těch důkazech, jak jen to tehdejší předinternetová doba umožňovala, ale ke svému překvapení jsem nic přesvědčivého nenacházel. Naopak jsem narazil na některá přesvědčivě znějící a logicky zřejmě bezchybná tvrzení, která přinejmenším naznačovala, že cosi jako Bůh spíše je, resp. musí být. Nestal jsem se sice hned věřícím, ale přesvědčení, že Bůh je, se mi alespoň jevílo jako úctyhodná a v zásadě pravděpodobná nebo přinejmenším lépe zdůvodněná hypotéza. Od křesťanů mě mnohé lišilo, ale v debatách, které na to téma na gymnáziu občas probíhaly, jsem se s nimi v mnohém shodoval, a naopak jsem žasnul nad tím, jak někteří lidé mohou tak tvrději zastávat pozice ateismu, když pro to nemají žádné rozumné důvody.

Další důležitý krok nastal někdy v začátcích mého vysokoškolského studia, kdy jsem si začal uvědomovat, že otázka po Bohu není jen „teoretická“, totiž zda Stvořitel je, nebo není, ale že má také svoji stránku praktickou, totiž zda nás Bůh slyší a zda je nám blízku jako ochránce a pomocník, jinými slovy zda má smysl obracet se na něho s našimi prosbami a očekávat od něho pomoc. Do té doby jsem to moc neřešil – asi jsem měl velmi snadný život :-). Tak jsem brzy poznal, že takový Bůh, na kterého by mělo smysl se obracet, musí být Bůh dobrý, nejlépe ze své vnitřní a nezměnitelné podstaty dobrý, jako je Bůh křesťanů, tedy Bůh, na kterého je spolehnutí, a ne bůh nevyzpytatelný, záladný a náladový, jako jsou bohové pohanů.

Jak ses dostal do katolické církve?

Rozhodnutí pro katolickou církev bylo něco, co krystalizovalo pomalu a postupně. Byl to výsledek působení mnoha činitelů, a v tomto časopise není dost stránek, abych je mohl vylíčit všechny.

Důležitou roli v celém procesu hrálo Písmo svaté. Jednak jsem si uvědomoval, že to, že dnes máme Písmo v rukou, že ho už před staletími nestrávil myši nebo moli, je zásluha církve, a to do značné míry katolické církve, např. mnichů, kteří po staletí knihy Písma opisovali a předávali je tak dalším generacím, nebo teologů, kazatelů a katechetů, kteří učili přijímat slova Písma s úctou a vážností. Možná ještě důležitější ale bylo to, že jak jsem se o Písmu, o jeho struktuře a okolnostech jeho vzniku více dovídal, ukazovalo se mi stále zřejměji, že Písmo není

Zasloužený odpočinek při putování Beskydy v roce 2004

možné oddělovat od tradice, ze které vyrostlo, a že tedy katolický důraz na spojení Písma a tradice (Dei verbum 9: „Posvátná tradice a Písmo svaté jsou tedy ve vzájemném těsném spojení a sdílení.“) vyjadřuje důležitou pravdu, bez níž by sotva bylo možné Písmu adekvátně rozumět.

Velmi důležitá ovšem také byla setkání s živými lidmi, kteří v sobě něco z katolické tradice nesli. Zase není možné vylíčit všechny, ale připomenu alespoň otce Antonína Bratršovského, který byl i u zrodu tohoto časopisu.

Dlouhé roky jsi považoval články a odstraňoval z nich chyby. K čemu může být dobré klukům učit se češtinu?

Kluci se často ptají, jestli jim někdy takové větné rozbory k něčemu budou.

Pokud ti kluci sní o tom, že až vyrostou, budou vyhazovat hlínu z příkopu, tak ty rozbory asi moc potřebovat nebudou. Pokud však mají být jen o málo vyšší ambice, budou potřebovat cizí jazyky. A k tomu, aby porozuměli stavbě cizího jazyka, potřebují určitý vhled do stavby svého, mateřského jazyka.

Jako malý kluk jsi asi neministroval, vynahradil sis to později?

Poprvé jsem ministroval ve svých dvaceti osmi letech, týden po křtu. Potom jsem ministroval dost soustavně, prakticky každý den, a to až do letoška, kdy jsem byl vysvěcen na jáhna. Vcelku se mi ale zdá, že tak jako u jiných činností, i v případě ministrování platí, že čím dříve se začne, tím lépe. Kdybych byl začal ministrovat jako kluk, mohl jsem být u oltáře mnohem šikovnější.

Jak se zrodilo tvoje povolání ke kněžství?

Snad by bylo nejlépe zeptat se Pána Ježíše, ten by to zodpověděl výstižněji a přesněji. Ale pokud mám odpovědět já, musím zase říct, že rozhodnutí pro kněžství je životní rozhodnutí a jako takové se zpravidla nerodí rychle, je to proces, který zabere poměrně dost času.

Člověk se stává knězem vlastně proto, že ho Pán Bůh s takovým úmyslem stvořil, a člověk to v sobě postupně rozpoznává.

A taky se dá říct, že povolání ke kněžství nějak vyrůstá z toho, že člověk žije své povolání ke křesťanství. Následuje Krista a postupně zjišťuje, že kněžství se mu k tomu, aby ho následoval plněji, vlastně hodí – Pán Ježíš byl přece také kněz.

A mám-li říci něco speciálního, co by se týkalo jen mé vlastní cesty, lze říci, že u mě se kněžství zrodilo tak trochu z učitelství. Bral jsem to, že jsem učitel, poměrně dost vážně a snad i trochu idealisticky jako určitý druh služby – a to služby pravdě a služby lidem. A když jsem se potom stal křesťanem, uvědomoval jsem si často, když jsem svým studentům vnucoval Jiráka nebo Milotu Zdirada Poláka, že toto vše je sice zajímavé a úspěšné, ale že ti studenti by mnohem více potřebovali slyšet Mojžíše a proroky a Pána Ježíše a apoštoly, protože žel, mnohdy stavějí spíše na písku než na skále a z písku se nestane skála jenom tím, že se ozdobí romantickou poezií. V určitých směrech prostě evangelium nelze nahradit.

Když jsi byl v semináři, rozhodl ses pro vstup do řádu premonstrátů. Čím tě oslovil právě tento řád?

Obecně vzato, sympatické jsou mi řády jako takové, řády vůbec, takže se dá říci, že mě oslovila hned celá řada řádů. Ale jak říkáš, vstupoval jsem do řádu v době, kdy jsem byl v semináři, takže jsem se ohlížel zvláště po takovém řádu, ve kterém by bylo silné a živé kněžské společenství.

Krom toho, evangelista Matouš charakterizuje určitý typ Ježíšova učedníka jako toho, kdo „z bohaté zásoby vynáší nové i staré“. Právě tenhle typ mi byl vždycky zvláště blízký. A realizaci toho typu, vyvážené spojení „nového“ a „starého“, jsem nejvíce viděl právě u premonstrátů.

A konečně, o svatém Norbertovi, zakladateli našeho řádu, se říká, že ctnost, kterou vynikal především, byla víra. Současníci prý o něm říkali: „V Norbertovi máme vynikající vzor víry, jako máme v Bernardovi z Clairvaux vzor lásky.“ (Tak se to píše v breviářovém čtení na jeho svátek.) Víra sice není ctnost největší, protože láska je větší, ale přece jen je to ctnost důležitá a někdy snad i trochu nedoceňovaná. A konvertita, který se k víře musel poměrně komplikovaně probíjet, si cenu víry uvědomuje zvláště citelně. A tak pro mě bylo důležité, že ledacos z té plnosti a čistoty víry, o kterou svatý Norbert usiloval, lze v našem řádu najít dodnes.

Jak vypadá tvůj běžný den v klášteře?

Ráno v půl sedmé začíná v chóru společná modlitba (modlitba se čtením, ranní chvály a tercie). Potom je snídaně a po snídani každý plní úkoly, které má: někdo pracuje v klášte-

ře, někdo se věnuje pastoraci mimo klášter, novicové mají výuku v klášteře, a ti, kdo už studují teologii, jdou studovat na fakultu. Pokud jde o mě, buď jdu učit, nebo když zrovna neučím, zůstanu v klášteře a něco píšu nebo čtu nebo něco chystám do školy. V poledne se scházíme v kapli k modlitbě Anděl Páně, po ní je krátké zpytování svědomí a modlitba uprostřed dne (sexta). Potom jdeme na společný oběd do refektáře (jidelny) a po obědě se ještě zastavíme v kapli, abychom se společně pomodlili poslední modlitbu uprostřed dne (nónu). Potom celé odpoledne

každý pokračuje ve své práci. Večer v pět hodin se scházíme v chóru a modlíme se nešpory. Po nich následuje rozjímání a v šest hodin začíná mše svatá v klášterním kostele. Po mši svaté se modlíme kompleť, potom je večere a po večeri se někdo dívá na televizi (např. na fotbal), někdo si jde zaběhat, někdo studuje nebo se modlí apod. Večerka je v půl jedenácté.

Děkujeme za rozhovor a těšíme se někdy na viděnou u vás na Strahově. Ptal se Štěpán Pospíšil

Zajímá tě, jaké to bylo pro univerzitního učitele usednout do lavice mezi studenty? Přečti si nekrácený rozhovor na [tarsici-us.cz/clanky/archiv.php?cislo=11&rok=15](https://www.us.cz/clanky/archiv.php?cislo=11&rok=15)

Při přednášce v Šumperku v roce 2011

Foto: Petr Zatloukal, archiv Pařeztour, archiv MSKA